

Abessijn & Somali (ABY – SOM)

Rasfiches vs 27/10/2024

Andere benamingen

Somali wordt soms ook Abessijn Langhaar genoemd (CFA)

Bijzondere verzorgingsvereisten

De **vacht** vereist weinig verzorging.

Voor de Somali is dit vnl. wekelijks borstelen ivm de langere vacht. Als kitten en jonge kat is borstelen met een zachte borstel voldoende. Zodra de kraag, broek en pluimstaart zich ontwikkelen is borstelen met een metalen borstel aangewezen. Open katers mogen wel eens in bad gestopt worden. Hoe vaak is zeer individueel en hangt vooral af van de kwaliteit van de vacht van de kat, maar ook van de vraag of hij in een ruiperiode zit. Normaal gesproken is het voldoende om de kater om de maand of twee te wassen, maar als de kat verhaart, is het gemakkelijker om hem vaker te wassen.

Gekende aandoeningen binnen het ras

- **PKDef (Pyruvaat Kinase Deficiency)**

Bij PKDef is er een tekort aan het pyruvaat Kinase enzym dat een belangrijke rol speelt bij de energiestofwisseling. Dit leidt dan tot een tekort aan energie in o.a. de rode bloedlichaampjes. De rode bloedlichaampjes functioneren daardoor niet meer naar behoren en sterven vroegtijdig af. Gevolg: Anemie.

- **PRA rdAc (Progressieve Retinale Atrofie)**

Is een erfelijke genetische oogaandoening die zich ontwikkelt bij katten tussen 3-5 jaar oud. Deze ziekte is waargenomen in vele rassen van de kat: Abessijn (34%) en Somalis wat minder. APR-rdac veroorzaakt degeneratie van het netvlies van het oog. Op de leeftijd van 1,5 tot 2 jaar is het netvlies van het oog van de kat met APR-rdac nog steeds normaal. Van 3 tot 5 jaar zien we een wijziging van de staven. De degeneratie van de kegels van het oog (atrofie van het netvlies) waardoor blindheid van de kat het eind resultaat is. Het verschijnt meestal tussen de leeftijd van 4 tot 8 jaar.

- **PL (Patella Luxatie)**

Patella luxatie is een te 'losse' knieschijf, dit komt nog voor bij de Somali. Zonder behandeling wordt deze aandoening altijd erger. Alhoewel er behandelingen (vrij prijzig) bestaan is het beter te voorkomen dan te genezen.

Toegestane kruisingen

- **Abessijn / Somali**

De Abessijn en Somali zijn **zusterrassen** en delen dezelfde standaard, op de vachtlengte na. Vrij uitkruisen is steeds mogelijk. Er is geen bijkomende toestemming vereist.

- **Crossbreeding**

Deze kruisingen worden enkel toegestaan indien er een grote meerwaarde kan gerealiseerd worden inzake inteeltpercentage of erfelijke aandoeningen. Elke uitkruising dient te worden geregistreerd als een niet erkend korthaar met als doelras Abessijn (XSH (ABY)) of als niet erkend langhaar met als doelras Somali (XLH (SOM)).

Prestatieonderzoeken en Fokadviezen

Bovenop de voor elk ras van toepassing zijnde onderzoeken en fokadviezen, zijn specifiek voor de Abessijn en de Somali onderstaande testen opgenomen **met als doel de gekende (erfelijke) aandoeningen maximaal te reduceren, zonder problemen te veroorzaken ten gevolge van een beperking van de genenpool.**

Wanneer beide ouders van een fokdier aan de hand van DNA vrij getest zijn voor een aandoening en via ouderschapsverificatie is aangetoond dat ze de ouders zijn, hoeft het fokdier niet opnieuw te worden getest, maar mag uitgegaan worden dat het fokdier eveneens vrij is van de desbetreffende afwijking.

Aandoening	Aanbeveling	Screeningsmethode	Leeftijd	Frequentie
Pyruvaat Kinase Deficiency (PKDef)	Verplicht	DNA-test PKLR: c.707-53G>A	Voor de 1 ^{ste} dekking	Eénmalig
Progressieve Retinale Atrofie (PRA rdAc)	Verplicht	DNA-test CEP290: c.7584+9T>G	Voor de 1 ^{ste} dekking	Eénmalig
Patella Luxatie (PL)	Aanbevolen	Palpatie door de dierenarts	Voor de 1 ^{ste} dekking	Eénmalig

Fokadvies PKDef :

Voor een dier in de fok te nemen is er een eenmalige test uit te voeren via DNA. Het gaat om een Autosomaal recessieve aandoening

Mogelijke resultaten van de screening:

- Vrij: 2 normale genkopijen. Het dier is vrij van de aandoening (N/N)
- Drager: 1 normale en 1 aangetaste genkopij. Het dier vertoont geen symptomen, maar heeft 50% kans de aandoening door te geven aan nakomelingen
- Lijder: 2 aangetaste genkopijen – het dier is lijder en zal symptomen ontwikkelen.

Mogelijke adviezen:

- **Positief advies (groen):** geschikte paring volgens de test
- **Fokverbod (rood):** Geen geschikte paring op basis van deze test.

Poes	Kater				
		Vrij	Drager	Lijder	Geen resultaat
Vrij					
Drager					
Lijder					
Geen resultaat					

Fokadvies PRA rdAc :

Voor een dier in de fok te nemen is er een eenmalige test uit te voeren via DNA. Het gaat om een Autosomaal recessieve aandoening

Mogelijke resultaten van de screening:

- Vrij: 2 normale genkopijen. Het dier is vrij van de aandoening (N/N)
- Drager: 1 normale en 1 aangetaste genkopij. Het dier vertoont geen symptomen, maar heeft 50% kans de aandoening door te geven aan nakomelingen
- Lijder: 2 aangetaste genkopijen – het dier is lijder en zal symptomen ontwikkelen.

Mogelijke adviezen:

- **Positief advies (groen):** geschikte paring volgens de test
- **Fokverbod (rood):** Geen geschikte paring op basis van deze test.

Poes \ Kater				
	Vrij	Drager	Lijder	Geen resultaat
Vrij				
Drager				
Lijder				
Geen resultaat				

Fokadvies Patella Luxatie :

Screening voor patellaluxatie gebeurt door middel van palpatie van de knieschijven door de dierenarts. De graad van de sterkst aangetaste knie dient als de eindgraad voor het dier.

Mogelijke resultaten van de palpatie:

- Graad 0: Geen luxatie
- Graad 1: Patella kan handmatig worden geluxeerd, maar keert terug naar de normale positie bij loslaten
- Graad 2 : Patella luxeert bij knieflexie of manuele manipulatie en keert enkel terug na de normale positie bij knie-extensie of manuele terugplaatsing.
- Graad 3 : Patella is voortdurend geluxeerd en kan handmatig worden teruggeplaatst, maar zal opnieuw spontaan luxeren wanneer de handmatige druk wordt verwijderd.
- Graad 4: Patella is voortdurend geluxeerd en kan niet handmatig worden teruggeplaatst.

Mogelijke adviezen:

Aangezien we deze test beschouwen als een aanbevolen test, leggen we geen fokverbod op bij ontbreken van een resultaat

- **Positief advies (groen):** Geschikte verparing.
- **Voorwaardelijk positief (geel)** Aandacht vereist – opvolging aanbevolen
- **Voorwaardelijk positief (oranje):** geen ideale paring, enkel indien de genetische diversiteit van het ras dit vereist
- **Fokverbod (rood):** Geen geschikte paring op basis van deze test. Deze dieren mogen niet worden gecombineerd.

Poes \ Kater	Graad 0	Graad 1	Graad 2	Graad 3	Graad 4	Geen resultaat
Graad 0	Green	Green	Green	Orange	Red	Yellow
Graad 1	Green	Green	Yellow	Orange	Red	Yellow
Graad 2	Green	Yellow	Yellow	Red	Red	Yellow
Graad 3	Orange	Orange	Red	Red	Red	Red
Graad 4	Red	Red	Red	Red	Red	Red
Geen resultaat	Yellow	Yellow	Yellow	Red	Red	Yellow

Inteeltpercentage

Geen aanvullingen op de algemene richtlijnen

Globaal Fokadvies

In aanvulling op de algemeen geldende fokadviezen, betreft de aanbevolen test ivm Patella hier een complexe tabel, waarbij, indien vast gesteld wordt, dat een kat graad 4 Patella heeft, deze niet geschikt is voor de fok. Ook bij Graad 3 is gebruik niet toegestaan, tenzij op basis van genetische diversiteit criteria kan aangetoond worden dat het behoud van deze genetische diversiteit cruciaal is voor het ras. Dit zal slechts heel uitzonderlijk mogelijk zijn.

Onze website:

<http://www.felisbelgica.be/>

Onze Facebook pagina:

<https://www.facebook.com/Felis-Belgica-255959984470978/>

Onze Instagram pagina:

<https://instagram.com/felisbelgica>

